

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A Batthyány-örökmécses*

Forrás: *Magyarország*

Bp
(Hely)

1926. 10. 3
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *725.94*

Hely *Batthyány örökmécses*

Idő *"1926"*

Személy

Székesfővárosi háziyomda 1923

A Batthyány-örökmécses

az 1906-os javaslattól
az 1926-os leleplezésig

Október hatodikán leplezik le az emlékművet

A székesfőváros közgyűlése a következő javaslatot fogadja el: mondja ki a közgyűlés, hogy a Bathory ucca és Aulich ucca keresztelésénél, azon a helyen, ahol osztrák zsoldosok 1849 október 6-án a szabadságharc nagy vér-
lanuját, Batthyány Lajos grófot, az első magyar felelős miniszterelnököt agyonlőtték, a főváros kegyelete jeléül minden idők emlékére örök lánggal égő díszes kandelébert állít.

A lapok közül különösen a Magyarország üdvözlő örömmel a határozatot.

Több cikkben emlékezik meg a fontos eseményről, lelkes szavakkal festi le az újszerű Batthyány-emlék várható szépségét, ragyogó hatását.

Nem mertünk volna ilyen gyors sikerben bízni — írja a lap.

A sajtóoptimizmus nem vált be. Húsz teljes év telt el a kezdeményezés óta, míg végre a lelkesen felkarolt terv a megvalósulás stádiumába jutott.

Pedig a sajtó és benne vezető helyen

a Magyarország, valamint a társadalom is kivette a maga részét a Batthyány-emlék előkészítéséből és sűrgetéséből. Alig hogy elhangzott a közgyűlés termében az emlékműre vonatkozó javaslat, a Magyar Mérnök és Építész Egyesület már pályázatot hirdetett az emlék megtervezésére.

Kétszer írták ki a pályázatot, az első pályázat eredménytelen maradt. A másodikra 9 pályamű érkezett és a zsűri döntése egy fiatal építőművészenek, Pogány Móricnak ítélte az első díjat, aki nemsokára már megbízást is kapott az emlékmű elkészítésére.

Megindult a gyűjtés és megindult a munka. Nagyszabású emlékműről álmodott a műveszi elképzelés, egy obeliszkyszerű építmény magasodott volna a vérrel áztatott uccakeresztelésnél, négy gyászoló angyal szimólikus alakja állt volna őrt a Batthyány láng-lelkét szimbolizáló öröksfény körül.

De a művész szárnyaló fantáziájá-

val, a gyűjtés nem tartott lépést. A közvélemény ujjongva fogadta a függetlenségi eszme nagy harcósának dícsőítését, de a szalmaláng lelkesedés ennél az ujjongásnál alig jutott tovább, csak szórványosan érkeztek az adományok és noha a művész már a helyszínen kezdte meg a modellek készítését, a Batthyány-emlék csak terv, — szép terv maradt.

Évek teltek el évek után, kitört a háború, más gondok, más bajok zúdultak az országra, a Batthyány-emlék eszméje háttérbe szorult.

Feltámad a régi terv

Húsz évnek kellett elteltie, ami ha az eredetivel összevetve, talán szerényebb, de művésziileg teljesen egyenértékű formák között végre valósággá válhatott az eszme.

A főváros közgyűlése 1926. május 26-án tartott ülésén ismét elfogadta a Batthyány-emlék felállítására vonatkozó javaslatot,

illetve feltámasztotta a régi tervet. A megbízást természetesen ismét Pogány Móric kapta, aki éveken keresztül hiába foglalkozott a Batthyány-obeliszk tervezésével. És mintha a főváros és művész egyaránt pótolni akarná a mulasztottakat és a húsz éves idővesztést hónapok alatt akarta volna behozni,

olyan impozáns gyorsasággal láttak hozzá a kivitel munkájához. A művészeti ügyosztály vezetője, Liber tanácsnok teljes szeretettel és megértéssel sietett a művész segítségére, ez a szeretet képesítette arra, hogy legyőzte a bürokrácia lassúságát és minden húzó-halasztgató formalitás nélkül hajszolta keresztül a szükséges intézkedéseket. A művészen kívül elsősorban övé az érdem hogy öt hónap alatt teljesen befejeződött a munka és október 6-án már leleplezésre is kerül a Batthyány örökmécses.

Az eredeti terv a megváltozott viszonyok folytán megváltozott. Ma

Pogány első tervének megvalósítása két és fél milliárdba került volna, viszont a javaslat szerint 430 milliót szántak rá a Batthyány-emlékre. De a szobrász az anyagi lehetőségek csökkentését a művészi munka értékével egyenlítette ki és így a Batthyány örökmécses méltó lesz a szabadságharc szentemlékű vértanújának emlékéhez.

Egy vörös vércsepp

Az *Aulich ucca*, a *Báthory ucca* és *Hold ucca* keresztelésénél levő járdaszigeten kőkerítés vesz körül a frissen zöldelő pázsitkoszorút. A zöld gyepről három lépcsőfok emelkedik és erről nyúlik a magasba az örökmécsést rejtő templomszerű épület, amelyet a művész a régi Pest egyik vezető stílusában empire motívumokkal tervezett meg. Bronz helyett vörösrézet használt fel anyagnak Pogány Móric, mert így nemsokára elnyeri a mécsést rejtő templom az ódon épületek nemes patináját. Az egész emlékmű öt méter magas és a kupola zárt, befedett területe alatt fog lobogni az örök mécses, mely az üvegablakok művészi elhelyezése révén nagyszerű fényhatásokat fog kelteni. Egy vörös vércsepp illúzióját kelti a lobogó láng, mintha Batthyány Lajos elhullajtott vére ra-

gyogna példakép a késő nemzedék előtt.

A Batthyány-örökmécseshez Budapest egyik legszebb emlékművét kapta meg és az október hatodikai teleplezés nemzeti és művészi szempontból egyformán jelentős eseménye lesz fővárosunknak.

A főváros ma a következő meghívót küldte szét:

Budapest székesfőváros közönsége örökké égő mécsést állított arra a helyre, ahol

Batthyány Lajos gróf,

Magyarország első felelős miniszterelnöke, szabadságharunk gyásznapiján, 1849 október hó 6-án a szomorú emlékü Újépület előtt vértanúhalált halt a hazáért.

Az emlékmű ünnepélyes felavatása az V., Báthory ucca, *Aulich ucca* és *Hold ucca* keresztelésénél levő téren 1926 október hó 6-án délelőtt 1/2 óra-kor lesz. Erre az ünnepségre a székesfőváros közönsége szíves megjelenését kéri.

A székesfővárosi énekkar *Hiszkegye* nyitja meg az ünnepséget, majd *Liber Endre* tanácsnok adja át az emlékművet, a polgármester felavató beszéde után ismét ének, végül ünnepi beszéd és a Szózat eléneklése következik.